

Кәсіптік стандарт: «Шойын өндірісі»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:
2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:
 - 1) Біліктілік – еңбек нарығы үшін игерілген білімнің, іскерліктің және құзыреттіліктің, әрі қарай білім берудің және еңбек қызметін жүзеге асыруға құқық беретін оқытудың құндылығын тану
 - 2) Біліктілік деңгей – күрделілік, еңбек әрекеттерінің стандарттылығы, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкерлердің біліміне, машықтарына және кең құзыретіне қойылатын жалпыланған талаптар
 - 3) Ұлттық біліктілік шеңбері (ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы
 - 4) Ұлттық біліктілік жүйесі (ҰБЖ) – экономика салаларының, еңбек нарығының және кәсіптік білім беру мен оқыту жүйесінің өзара байланысын қамтамасыз ететін біліктілік сұранысы мен ұсынысын құқықтық және институционалдық реттеушілердің тұтас кешені
 - 5) Салалық біліктілік шеңбері (СБШ) – салада танылатын сараланған біліктілік деңгейлерінің негіздемелік құрылымы болып табылатын ұлттық біліктілік жүйесінің құрамдас бөлігі (кіші жүйесі)
 - 6) Кәсіптік стандарт (КС) – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне, құзыреттеріне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт
 - 7) Кәсіп – арнайы даярлық нәтижесінде алынған, білімі және/немесе жұмыс тәжірибесі туралы тиісті құжаттармен расталатын білім мен іскерліктер кешенін меңгеруді талап ететін тиісті еңбек функцияларын орындаудың әлеуметтік танылатын және/немесе заңды түрде тіркелген саласы
 - 8) Еңбек функциясы – бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерден тұратын технологиялық процесс кезеңіндегі типтік жұмыс (жұмыс шеңбері). Кәсіптік стандарттар кәсіптерінің карточкаларындағы еңбек функцияларын сипаттау кезінде қажет болған жағдайда міндетті және қосымша еңбек функциялары көрсетілуі мүмкін, міндетті еңбек функциялары, қосымша еңбек функцияларынан айырмашылығы, біліктілікті беру кезінде міндетті түрде расталуы керек, ал қосымша еңбек функциялары осы кәсіп үшін қажет болуы мүмкін әлеуетті еңбек функциялары ретінде сипатталуы мүмкін болашақта.
 - 9) Кәсіби міндет (міндет) – бірлік әрекеттерді орындау үшін функцияны ыдыратуға мүмкіндік беретін еңбек функциясының элементі
 - 10) Білім – адамға нақты кәсіби міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін пәндік саланың құрылымдық мәліметтері
 - 11) Машықтар – адамның іс-әрекетінің (іс-әрекетінің) нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін білімге және оны дұрыс пайдалануға негізделген компоненттері
 - 12) Құзырет – кәсіби қызметте тікелей көрінетін және еңбек функцияларын орындау үшін білім мен дағдыларды қолдануға мүмкіндік беретін адамның қабілеті
3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
 - 1) БТБА – Жұмыскерлердің жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Шойын өндірісі
5. Кәсіптік стандарттың коды: С24100011
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
 - С Өңдеу өнеркәсібі
 - 24 Металлургия өндірісі
 - 24.1 Шойын, болат және ферроқорытпалар өндіру
 - 24.10 Шойын, болат және ферроқорытпалар өндіру
 - 24.10.0 Шойын, болат және ферроқорытпалар өндіру
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Домендік өндірісте шойын алу бойынша жұмыстарды және технологиялық процесті орындауды ұйымдастыру
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
 - 1) Домна пешінің бункершісі - 2 СБШ-нің деңгейі
 - 2) Шихтаны тасымалдаушы - 2 СБШ-нің деңгейі
 - 3) Вагон-таразы машинисі - 2 СБШ-нің деңгейі
 - 4) Домна қожын түйіршектеуші - 2 СБШ-нің деңгейі
 - 5) Ұсақтаушы оператор - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 6) Қоректендіргіш машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 7) Жанар-жағар май құюшы машина машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі

- 8) Аппаратшы-гидрометаллург - 3 СБШ-нің деңгейі
- 9) Ферроқорытпа пешінің көрікшісі - 3 СБШ-нің деңгейі
- 10) Брикеттерді булаудағы автоклавшы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 11) Домна пешінің басшысы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 12) Домна пешінің суқұбыршысы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 13) Домна пешінің газшысы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 14) Домна пешінің көрікшісі - 3 СБШ-нің деңгейі
- 15) Кратцер машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
- 16) Слюданы ыдырату қондырғысының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
- 17) Бақылау мастері (учаске, цех) (кен қазу өнеркәсібі) - 4 СБШ-нің деңгейі
- 18) Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі) - 6 СБШ-нің деңгейі
- 19) Участке бастығы (өңдеу өнеркәсібі) - 6 СБШ-нің деңгейі
- 20) Басқарма бастығы (өңдеу өнеркәсібі) - 6 СБШ-нің деңгейі
- 21) Зауыт директоры - 7 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Домна пешінің бункершісі»:			
Топтың коды:	8121-9		
Қызмет атауының коды:	8121-9-001		
Кәсіптің атауы:	Домна пешінің бункершісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Домна пешінің бункершісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8181-5-006 Пештерге тиеуші 8187-1-001 Пештеріне тиеуші-түсіруші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бункерлерге және домна пештерінің бункерлік үй-жайларына қызмет көрсету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Домна пештерінің бункерлік үй-жайына қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Домна пештерінің бункерлік үй-жайына қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Кен мен ағынның үлкен бөліктерін бункерлік торларға бөлу және габаритті емес скрапты сұрыптау. 2. Бункерлердің бүйірлерінен кен тұнбаларын құлату және соңғысын жабысып қалған кокс ұсақ-түйектерінен тазарту. 3. Қызмет көрсетілетін жабдықты жөндеуге қатысу.	
		Білімдер:	
		1. Бункерлердің, ысырмалардың, қоректендіргіштер мен транспортерлердің, өздігінен түсіретін вагондар механизмдерінің, сорғылардың құрылысы мен жұмыс принципі. 2. Домнаны балқыту үшін қолданылатын шихта материалдарының түрлері, қасиеттері және мақсаты, олардың домна пештерінің бункерлерінде орналасуы. 3. Қауіпсіздік туралы білім.	

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	Оператор	
	3	Тасушы	
10. Кәсіптің карточкасы «Шихтаны тасымалдаушы»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-062		
Кәсіптің атауы:	Шихтаны тасымалдаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Шихта тектес кәсіптердіңші машинист		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-020 Шихта тиеуші 8121-1-031 Шихта тектес кәсіптердіңші машинист		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шихта материалдарын тасымалдау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шихта материалдарын вагонеткаларға тиеу бойынша жұмыстарды жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Шихта материалдарын вагонеткаларға тиеу бойынша жұмыстарды жүргізу	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Вагонеткаларды таразыға айналдыру, тиелген вагонеткаларды толық механикаландырылмаған Домна пештеріне және бос вагонеткаларды тиеу орнына дейін өлшеу және жеткізу. 2. Шихта материалдары бар вагонеткалар мен бадейлерді торға қою және тордан бос вагонеткаларды домалату. 3. Берілетін шихтаның сапасын тексеру. 4. Тордың, бимс жолдарының және атқыштардың жарамды күйін бақылау.	
		Білімдер:	
		1. Домна пешіне тиелетін шихта материалдарының түрлері мен физикалық қасиеттері. 2. Толық механикаландырылмаған пештерге шихта материалдарын тиеу және беру кезектілігі. 3. Қауіпсіздік туралы білім.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдылары Типтік практикалық міндеттерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	Бункерші	
	3	Контролер	
11. Кәсіптің карточкасы «Вагон-таرازы машинисі»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-024		
Кәсіптің атауы:	Вагон-таرازы машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Вагон-таرازы машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	4321-0-001 Таразышы 8186-0-005 Отынды таразылаушы-қабылдаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шихта материалдарымен қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шихта материалдарын скипке беру және түсіру бойынша жұмыстарды орындау 2. Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шихта материалдарын скипке жинау, өлшеу, беру және түсіру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шихта материалдарын скипке беру және түсіру бойынша жұмыстарды орындау	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шихта материалдарын скипке беру және түсіру; 2. Вагон-таرازы мен гризидің барлық механизмдерін тазалау, үрлеу және майлау; 3. Скиптегі материалдарды ылғалдандыру механизмдерін басқару; 4. Кокс ұсақ-түйектері скиптерінің жұмысын бақылау; 5. Вагон-таرازы жолдарында вагон-таرازы мен шашылған материалдарды жинау; 6. Таразы мен гризиді вагондарын жөндеуге қатысу.	

		Білімдер:	
		1. Вагон-таرازы жабдығының және барлық тиеу механизмдерінің жұмыс принципі. 2. Шихта материалдарының физикалық және химиялық қасиеттері; майлау материалдарының сапасына қойылатын талаптар. 3. Слесарлық істің негіздері. 4. Қауіпсіздік туралы білім.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шихта материалдарын скипке жинау, өлшеу, беру және түсіру	Дағды 1: Жұмысты бақылау	Машықтар:	
		1. Материалдарды өлшеудің дәлдігін, вагон-таرازылардан материалдарды толық түсіруді және пештерді жүктеудің толықтығын қамтамасыз ету. 2. Коксты тастап кетудің сапасын және кокс ұсақ-түйектерін себу көтергіштері мен елекке жұмысын бақылау. 3. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 4. Таразы мен гризли вагондарын профилактикалық тексеру және ағымдағы жөндеу.	
		Білімдер:	
		1. Шойын балқытудың технологиялық процесінің негіздері; 2. Жабдықтың құрылымы, жұмыс принципі және техникалық пайдалану ережелері. 3. Скип-қа материалдарды беру құрамы мен тәртібі. 4. Жүктеу механизмдерін автоматтандыру және құлыптау схемалары мен принципі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	Мөлшерлеуші	
	3	Контролер	
12. Кәсіптің карточкасы «Домна қожын түйіршектеуші»:			
Топтың коды:	8121-9		
Қызмет атауының коды:	8121-9-007		
Кәсіптің атауы:	Домна қожын түйіршектеуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Домна қожын түйіршектеуші		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-063 Қожшы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Домна қождарын түйіршіктеу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Домна қожының түйіршіктеу процесін жүргізуге дайындық 2. Домна қожының түйіршіктеу процесін жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Домна қожының түйіршіктеу процесін жүргізуге дайындық	Дағды 1: Домендік қож түйіршіктеу жабдығына қызмет көрсету	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Домна қожының жарықтандырудың, өрт қауіпсіздігі мен электр қауіпсіздігінің жай-күйінің белгіленген талаптарға сәйкестігін бағалау. 2. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінің жабдықтарының, механизмдерінің, энергетикалық және электрлік коммуникацияларының ақауларын анықтау. 3. Домна пешінің түйіршіктеу жабдығының, механизмдердің, энергетикалық және электрлік коммуникациялардың ақауларының себептерін талдау. 4. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде жабдыққа техникалық қызмет көрсету және ақаулықтарды жою жұмыстарын жүргізу кезінде арнайы құрал-саймандар мен құрылғыларды қолданыңыз. 5. Жеке қорғану, өрт сөндіру құралдарын қолдану және домна қожының түйіршіктеу қондырғысында Төтенше жағдайлар кезінде құралды пайдалану. 6. Іске қосу тоқтату тексеру және техникалық қызмет көрсету кезінде Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі жабдықтар. 7. Домна қожының түйіршіктеу қондырғысын іске қосу және тоқтату кезінде жабдықтың жұмысындағы ақаулықтың себептерін анықтаңыз. 8. Домна қожының түйіршіктеуін орнату механизмдерінің жұмысындағы ақауларды жою. 9. Домна қожының түйіршіктеу жабдығын тексеру және реттеу кезінде механизмдерді басқару.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі механизмдер мен жабдықтар құрылғысы, жұмыс принципі және техникалық пайдалану ережелері. 2. Домна қожының түйіршіктеу қондырғысының қызмет көрсетілетін жабдығының ықтимал ақаулары, оларды жою әдістері мен тәсілдері. 3. Домна қожының түйіршіктеу механизмдерін технологиялық құлыптау. 4. Техникалық қызмет көрсету және жабдықтың ұсақ ақауларын жою бойынша жұмыстарды орындау үшін қажетті көлемде слесарь ісі. 5. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде темір жол көлігімен сұйық қожды қауіпсіз жылжыту жөніндегі нұсқаулық және қауіпсіз жылжыту ережесі. 6. Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі бирка жүйесі мен рұқсат беру нарядтарының талаптары. 7. Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі апаттардың салдарын оқшаулау және жою іс-шараларының жоспары. 8. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, экологиялық және өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2:		

Домна қожының түйіршіктеу процесін жүргізу	<p>Дағды 1: Домна қожының түйіршіктеу процесін жүргізуге жабдықтың дайындығын бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі жұмыс орындарының тазалығын, жарықтандырылуын, өрт қауіпсіздігін, электр қауіпсіздігін белгіленген талаптарға сәйкестігін бағалау. 2. Домна қожының түйіршіктеу қондырғысындағы қожды ағызу аймақтарының күйін анықтаңыз. 3. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде орталық сорғы станциясының суағарларының, тұндырғыштарының, қоршау резервуарының жай-күйін анықтау. 4. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде қабылдау ванналары мен гидрожелобтар орналастырылатын орындарда темір жол габариттерін қамтамасыз ету. 5. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде төтенше жағдайлар кезінде жеке қорғаныс, өрт сөндіру құралдары мен авариялық құралдарды қолдану. 6. Түйіршіктеу процесінің режимдеріндегі ауытқуларды анықтау 7. Арнайы құрылғының көмегімен қож ыдыстарындағы қож қабығын тесу 8. Қожды түйіршіктеудің белгіленген параметрлері кезінде сумен жабдықтау режимдеріндегі бұзушылықтардың себептерін анықтау 9. Қожды ағызу жылдамдығын және домна пешінің түйіршіктеу қондырғысындағы су беру жүйесінің жұмысын реттеу. 10. Қож түйіршіктеу учаскесінде авариялардың салдарын оқшаулау және жою іс-шараларының жоспарын қолдану. 11. Домендік қожды түйіршіктеудің технологиялық процесін жүргізу бойынша есепке алу құжаттамасын ресімдеу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Домна қожының түйіршіктеуге арналған технологиялық нұсқаулық. 2. Домна қожының түйіршіктеу жабдығының құрылымы, жұмыс принципі, техникалық пайдалану, қызмет көрсету және жөндеу ережелері. 3. Домендік өндіріс негіздері. 4. Шойын мен қождың физика-химиялық қасиеттері. 5. Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі қождан, шойыннан және қоқыстардан тазарту ережелері. 6. Домна қожының түйіршіктеу учаскесіндегі апаттың салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары. 7. Домна қожының түйіршіктеу учаскесінде еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, экологиялық және өрт қауіпсіздігі талаптары. 8. Домна қожының түйіршіктеу қондырғысындағы қож шелектерінің, қыртысты тесетін жабдықтың сипаттамасы, құрылғысы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	2	Мөлшерлеуші

	3	Контролер	
13. Кәсіптің карточкасы «Ұсақтаушы оператор»:			
Топтың коды:	8114-1		
Қызмет атауының коды:	8114-1-030		
Кәсіптің атауы:	Ұсақтаушы оператор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	4-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (4-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 мамырдағы № 291 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 31 мамырда № 18755 болып тіркелді. Ұсақтаушы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазбаларды байыту (кен байыту)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8113-4-002 Тау-кен жұмыстарындағы уатқыш қондырғылар машинисі 8114-1-014 Уақтау-тарту-іріктеу механизмдерінің машинисттері 8168-9-001 Ұнтақтау машиналарының машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұақтау өнімдерін алу және берілген үлкендік сипаттамаларымен материалдарды ұнтақтау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұсақтау процесін басқару 2. Жабдыққа қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұсақтау процесін басқару			

Дағды 1:
Машиналарды басқару

Машықтар:

1. Шикізатты, материалдарды, жартылай фабрикаттарды құрғақ және дымқыл тәсілдермен ұсатқыштарда, ұсатқыш агрегаттарда, әртүрлі жүйелердің ұсатқыш-сұрыптау қондырғыларында, дезинтеграторларда, копраларда, сұрыптаумен (себумен), қолмен немесе механикалық електерде, экрандарда, кептірумен, кесумен, кесумен (немесе оларсыз) сүртушілерде ірі, орташа және ұсақ ұсақтау процесін жүргізу.
2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың және оның май шаруашылығының техникалық жай-күйін бақылау.
3. Сигналдарды қабылдау және беру.
4. Ұнтақтағыштарды, қоректендіргіштерді, ұсатқышты қоректендіретін конвейерлерді іске қосу және тоқтату.
5. Шикізат пен материалдардың ұсатқыштарға, экрандарға, електерге, қоректендіргіштерге, конвейерлерге және т.б. біркелкі түсуін және таралуын бақылау.
6. Шикізат түріне, материалдарға және олардың мөлшеріне байланысты ұсатқыштардың жұмыс механизмдері арасындағы судың суаруға берілуін, біркелкі жүктелуін және жылдамдығын, өнімділігін, саңылауларын реттеу.
7. Шикізат пен материалдарды ұсақтау сапасын (сыртқы белгілері немесе Елек талдаулары бойынша), шихтаның біркелкі ылғалдылығын бақылау.
8. Ұсатқыштардың жұмысын қашықтан басқару.
9. Габариттерді, бөгде заттарды, сапасыз шикізат пен материалдарды ұсатқыштардан ілмектеу және алу кезінде көтергіш-көлік жабдықтарын басқару.
10. Ұсақтау процесінің аяқталуын анықтау және ұсақталған материалды әртүрлілігіне қарай бункерлерге бөлу.
11. Гидравликалық шаңсорғыш жүйелерін қосу және өшіру, шаң жинағыштардың жұмысын тексеру.
12. Ұсақталған шикізат пен материалдарды қайта ұсақтауға, кейіннен өңдеуге немесе сақтауға беру.
13. Ішкі жану қозғалтқыштарымен жұмыс істеу кезінде сигналдарды бақылау, машиналарға жанармай құю.
14. Сынамаларды ұсақтау, жеткізу және бөлшектеу.
15. Сынамалар үшін тегтерді, бауларды және қапшықтарды дайындау.
16. Өлшеу, араластыру, сынамаларды азайту.
17. Ашылған сынамаларды үйіндіге алып тастау.
18. Жапсырмаларды орау, бекіту және сынамаларды орау.
19. Қызмет көрсету аймағында бөртпелерді тазарту.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұсатқыштардың, ұсатқыш агрегаттардың, ұсатқыш-сұрыптау қондырғыларының, дезинтеграторлардың, копрлардың, экрандардың, Көлік және аспирациялық құрылғылардың, қосалқы жабдықтардың (кептіргіштердің, элеваторлардың және т. б.) құрылысы, жұмыс принципі және пайдалану ережесі; 2. Шикізатты ұсақтау қондырғыларына беру схемасы; 3. Қызмет көрсетілетін учаскенің технологиялық схемасы; 4. Қызмет көрсетілетін жабдықты реттеу және баптау қағидалары мен тәсілдері; 5. Ұсақтау, елеу режимі; 6. Өлшеу құралдарының мақсаты мен жұмыс принципі; 7. Компоненттердің рецептурасы (номенклатурасы) және шихта жасау ережесі; 8. Материалдарды, жартылай фабрикаттарды ұсақтау сапасы мен дәрежесіне қойылатын талаптар; 9. Дайын өнімнің, қалдықтардың, жол берілетін шығындардың шығу нормалары; 10. Ұсатылатын шикізаттың, материалдар мен жартылай фабрикаттардың қасиеттері, түрлері, мақсаты, айрықша белгілері бойынша жіктелуі және ластану мен қоспалардың ұсатылатын шикізат сапасына әсері; Елек нөмірлері; 11. Жүктеме нормалары, іске қосу және тоқтату реттілігі, реттеу және реттеу ережелері, қызмет көрсетілетін жабдықты тиімді пайдалану шарттары. 12. Қызмет көрсетілетін жабдықты электр желісіне бұғаттау, Дабыл беру және қосу схемалары; 13. Іске қосу аппаратурасын және автоматтандыру және дабыл құралдарын пайдалану қағидалары; 14. Шикізатты ұсақтау және тасымалдау кезіндегі шаңсыздандыру әдістері; 15. Қызмет көрсетілетін жабдықты герметизациялау құралдары; 16. Елек талдауын жүргізу тәртібі; таразылардың құрылысы және таразыларды және басқа да қолданылатын жабдықтар мен құралдарды пайдалану ережесі; 17. Сынамаларды өңдеудің мақсаттары, ережелері және нақты схемалары; 18. Трафареттерді сақтау, жинақтау, жағу (таңбалау)қағидалары; 19. Сынамаларды өңдеудің әртүрлі сатыларында қолданылатын аспаптардың, айлабұйымдар мен аппаратуралардың құрылысы.
Еңбек функциясы 2: Жабдыққа қызмет көрсету	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p> <p>Дағды 1: Жабдыққа техникалық қызмет көрсету</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықты тексеру және тазалау. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою, оны жөндеуге қатысу. 3. Арқанды жұмыстарды орындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Майлау материалдарының түрлері, қызмет көрсетілетін жабдықтың майлау жүйелері мен режимі; 2. Шығарылатын өнімге техникалық шарттар; 3. Қызмет көрсетілетін жабдықтың ақауларының пайда болу себептері және оларды жою тәсілдері; слесарлық істің негіздері.

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Коммуникабельділік Ұйымдастыру қабілеті Белсенділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник	
14. Кәсіптің карточкасы «Қоректендіргіш машинисі»:			
Топтың коды:	8114-1		
Қызмет атауының коды:	8114-1-022		
Кәсіптің атауы:	Қоректендіргіш машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	4-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (4-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 мамырдағы № 291 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 31 мамырда № 18755 болып тіркелді. Қоректендіргіш машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Жер асты құрылымдарының құрылысы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-4-033 Жүктегіш механизмдердің машинисі 8343-9-035 Жүк тиеу және жүк түсіру қондырғысының операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қоректендіргішті басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қоректендіргішті басқару 2. Жабдыққа қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қоректендіргішті басқару	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Пластина, таспа, діріл, табақша және басқа жазушылардың жұмысын бақылау. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықты іске қосу, тоқтату. 3. Ұнтақтағыштарға, конвейерлерге, экрандарға, диірмендерге, жіктеуіштерге, кептіру барабандарына және басқа механизмдерге материалдың біркелкі берілуін реттеу. 4. Берілетін материалдардан бөгде заттарды алып тастау. 5. Материалдардың кептелуін жою. 6. Қоректендіргіштер мен конвейерлерді іске қосу және тоқтату. 	

		Білімдер:	
		1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және жұмыс принципі; 2. Жабдықты автоматты түрде құлыптау және дабыл схемалары; 3. Қоректендіргіштер мен конвейерлерді тоқтату және іске қосу тәртібі; 4. Кептіргішке түсетін концентраттардың қасиеттері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Жабдықта қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдықта техникалық қызмет көрсету	Машықтар:	
		Қызмет көрсетілетін жабдықты тазалау және майлау, оның жұмысындағы ұсақ ақауларды анықтау және жою	
		Білімдер:	
		1. Майлау жүйелері; 2. Слесарлық істің негіздері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Коммуникативтілік Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник	
15. Кәсіптің карточкасы «Жанар-жағар май құюшы машина машинисі»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-027		
Кәсіптің атауы:	Жанар-жағар май құюшы машина машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Жанар-жағар май құюшы машина машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Отқа төзімді заттар өндірісі	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-051 Құятын, отқа төзімді материалдар және термиялық қоспалар дайындаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жанар-жағар май құю машинасын басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жанар-жағар май құю машинасын басқару 2. Жабдықта қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жанар-жағар май құю машинасын басқару			

	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар:	
		1. Жанармай құю машинасын және торқрет машинасын артқы қабырғаға, қоймаға, мартен пештерінің үйінді терезелерінің қақпақтарына құю және бұрау кезінде басқару. 2. Құю материалдарын машинаға беруді қамтамасыз ету және оларды бункерге толтыру. 3. Торқрет-машинаны отқа төзімді массамен толтыру. 4. Жанармай құю машинасын пештерге беру.	
		Білімдер:	
		1. Құю және торқрет-машинаның құрылысы, жұмыс принципі және техникалық пайдалану ережесі; 2. Пештің жекелеген бөліктерін толтыру және торқреттеу кезінде қолданылатын отқа төзімді материалдардың қасиеттері мен мақсаты	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Жабдыққа қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдыққа техникалық қызмет көрсету	Машықтар:	
		1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 2. Машина тораптарын майлау. 3. Көлікке күтім жасау. 5. Қызмет көрсетілетін жабдықты жөндеуге қатысу	
		Білімдер:	
		1. Майлау материалдарының түрлері, қасиеттері және сапасы 2. Слесарлық іс	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Коммуникативтілік Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник	
16. Кәсіптің карточкасы «Аппаратшы-гидрометаллург»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-005		
Кәсіптің атауы:	Аппаратшы-гидрометаллург		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	4-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (4-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 мамырдағы № 291 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 31 мамырда № 18755 болып тіркелді. Байыту және брикеттеу құрылғыларының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазбаларды байыту (кен байыту)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информталы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8114-1-017 Механикалық немесе флотациялық кен байыту машинисі 8114-2-024 Байыту және брикеттеу құрылғыларының машинисі 8131-9-048 Қалдықты жинау және байыту аппаратшысы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Гидрометаллургиялық процестерді басқару	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гидрометаллургиялық процестерді басқару 2. Жабдыққа қызмет көрсету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Гидрометаллургиялық процестерді басқару	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді шаймалау, үгіттеу, еріту, ыдырату, тұндыру, сүзу, буландыру, сарқынды және шайынды сулар мен ерітінділерді залалсыздандыру және бейтараптандыру, олардан металдарды алу және залалсыздандырылған ағындарды ағызу мүмкіндігін анықтау процестерін жүргізу. 2. Ерітінділерді қоспаларды немесе негізгі металды тұндыру арқылы тазарту, жауын-шашынды өңдеу. 3. Еріткіштердің, тотықтырғыштардың, тотықсыздандырғыштардың және басқа реагенттердің дозасы. 4. Пульпаның, ерітінділердің, жауын-шашынның концентрациясын, үлес салмағын, температурасын, айналымын және басқа көрсеткіштерін реттеу және бақылау. 5. Ортаның жай-күйін, үлес салмағын, концентрациясын, ерітінділерді тазарту дәрежесін, өнім сапасын, процестер реакцияларының аяқталу уақытын, ерітінділердің залалсыздандыру дәрежесін анықтау. 6. Аппараттарды бақылау және олардың қоректенуін реттеу, технологиялық режимдерді берілген деңгейде ұстап тұру. 7. Өнімді ағызу тазалығын бақылау. 8. Дайын өнім мен материалдар мен реагенттердің шығынын есепке алу. 9. Жабдықты басқару.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және техникалық сипаттамалары; 2. Құрылғыларды ауыстыру схемалары; 3. Қызмет көрсетілетін жабдықта арматураның құрылысы, мақсаты және орналасуы; 4. Процестің аппаратуралық-технологиялық схемасы; ерітінділердің концентрациясы, температурасы, пульпаның үлес салмағы, пульпаның тұндыру дәрежесі; 5. Тұндыру процесінде коагуляцияның рөлі; 6. Қоршаған ортаның сутегі көрсеткішінің технологиялық процеске маңызы мен әсері; 7. Ерітінділердің, сілтілердің, қышқылдардың, шығарылатын өнімнің негізгі қасиеттері, құрамы және сапасына қойылатын талаптар; 8. Қолданылатын шикізаттың түрлері мен сипаттамалары; 9. Технологиялық процестің ауытқуына әсер ететін факторлар; 10. Шикізат пен материалдардың өндірістік ысыраптарының алдын алу және азайту тәсілдері; 11. Металдарды барынша алуды қамтамасыз ететін процестерді жүргізу әдістері; 12. Режим карталары; 13. Қарапайым сызбаларды оқу ережелері; 14. Қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды пайдалану ережелері; 15. Техникалық құжаттаманы жүргізу және сақтау қағидалары; 16. Орындалатын жұмыс көлеміндегі химия, физика, гидравлика, жылу техникасы, электротехника негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Жабдықта қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдықта техникалық қызмет көрсету	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтың техникалық жағдайын бақылау, баптау және жөндеуге қатысу. 2. Бақылау-өлшеу аспаптарының датчиктерін мерзімді тексеру және тазалау.
		Білімдер:
		Слесарлық іс
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Коммуникативтілік Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Техник-технолог
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник
17. Кәсіптің карточкасы «Ферроқорытпа пешінің көрікшісі»:		
Топтың коды:	8121-1	
Қызмет атауының коды:	8121-1-016	
Кәсіптің атауы:	Ферроқорытпа пешінің көрікшісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Ферроқорытпа пешінің көрікшісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Домна пешіне техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-014 Домна пешінің көрікшісі 8121-1-017 Шахта пешінің көрікшісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ферроқорытпа пештерден металл мен қожды шығару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ферроқорытпа пештерден металл мен қожды шығару 2. Пеш жабдықтарына қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ферроқорытпа пештерден металл мен қожды шығару	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар:	
		1. Пештерден металл мен қожды шөмішке немесе қожға шығару. 2. Ванналар мен суағарларды толтыру. 3. Металл мен қожды түйіршіктеу. 4. Летканы қождан тазарту. 5. Летка тесіктерді кесу және тығыздау. 6. Шығару кезінде шөміштердің ағызу шұлықтарындағы және ағызу шұлықтарындағы металл ағынын реттеу. 7. Металды қалыптарға құю. 8. Құймалардан ферроқорытпа құймаларын алу. 9. Сынама алу. 10. Шөміштерді, қалыптарды, құймалары бар контейнерлерді арбаға немесе платформаға орнату, шелектерді кептіру. 11. Пештің қабырғалары мен шығатын тесіктерінің салқындауын бақылау.	
		Білімдер:	
	1. Ферроқорытпа өндірісінің технологиялық процесі; 2. Отқа төзімді материалдардың құрамы мен қасиеттері; 3. Пешті электрмен жабдықтау және салқындату жүйесі.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Пеш жабдықтарына қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдыққа техникалық қызмет көрсету	Машықтар:	
		Пеш жабдығын жөндеуге және оны жөндеуден кейін қабылдауға қатысу	
		Білімдер:	
	Слесарлық іс		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Коммуникативтілік Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік		

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник	
18. Кәсіптің карточкасы «Брикеттерді булаудағы автоклавшы»:			
Топтың коды:	8114-1		
Қызмет атауының коды:	8114-1-001		
Кәсіптің атауы:	Брикеттерді булаудағы автоклавшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	40-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (40-шығарылым) бекіту туралы" 2021 жылғы 13 қыркүйектегі № 334 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 16 қыркүйекте № 24371 болып тіркелді. Автоклавшы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Құрылыс бұйымдары мен конструкцияларын өндіру	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8181-3-011 Қабырға материалдарын булаушы 8131-2-001 Автоклавшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автоклавтардағы брикеттерді булау процесін басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автоклавтардағы брикеттерді булау процесін басқару 2. Жабдыққа қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Автоклавтардағы брикеттерді булау процесін басқару	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар:	
		1. Автоклавтарда брикеттерді булау процесін жүргізу. 2. Булаудың температуралық режимін бақылау. 3. Брикеттердің дайындығын анықтау. 4. Буға пісірілген брикеттерді түсіру. 5. Автоклавтарды ұсақ-түйектен тазарту.	
	Білімдер:		1. Құбырлардың сызбасы; 2. Буға пісірілген брикеттердің сапасына қойылатын талаптар; 3. Өлшеу құралдарын және олардың көрсеткіштерін пайдаланудың мақсаты мен ережелері; 4. Брикеттелетін шикізат пен материалдардың түрлері мен негізгі қасиеттері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Жабдыққа қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдыққа техникалық қызмет көрсету	Машықтар:	
		Қызмет көрсетілетін автоклавтар мен құбырлардың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою.	
		Білімдер:	
	Слесарлық істің негіздері		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник	
19. Кәсіптің карточкасы «Домна пешінің басшысы»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-007		
Кәсіптің атауы:	Домна пешінің басшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Домна пешінің басшысы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Домна пешіне техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-019 Домнашы 8121-1-020 Шихта тиеуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологиялық процесті қамтамасыз ету үшін шихта материалдарын тиеу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Механикаландырылмаған немесе ішінара механикаландырылған домна пештерінің колошникіне шихтаны тиеу бойынша қосалқы жұмыстарды орындау 2. Механикаландырылмаған немесе ішінара механикаландырылған домна пештерінің колошникіне шихтаны тиеу 3. Механикаландырылмаған немесе ішінара механикаландырылған домна пештерінің колошникіне агломерат пен түйіршіктерді тиеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Механикаландырылмаған немесе ішінара механикаландырылған домна пештерінің колошникіне шихтаны тиеу бойынша қосалқы жұмыстарды орындау	Дағды 1: Процеске дайындық	Машықтар:	
		1. Колошникке бадейлер мен вагонеткаларды орнату және олардан шихта материалдарын пешке түсіру. 2. Бос қауындар мен вагонеткаларды айналдыру. 3. Қызмет көрсетілетін механизмдерді жөндеуге қатысу.	
		Білімдер:	
		1. Пешті жүктеу механизмдерінің жұмыс принципі. 2. Домна пешіне тиелетін шихта материалдарының физикалық қасиеттері. 3. Қауіпсіздік туралы білім.	

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Механикаландырылмаған немесе ішінара механикаландырылған домна пештерінің колошникіне шихтаны тиеу	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Пешке шихтаны тиеудің дұрыстығы мен дәйектілігін қамтамасыз ету. 2. Пештің толықтығын және пештің толтыру аппаратының жұмысын бақылау.	
		Білімдер:	
		1. Домна пештерінде шойын балқытудың технологиялық процесінің негіздері. 2. Пешті жүктеу механизмдерінің құрылғысы. 3. Материалдарды пешке салу тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Механикаландырылмаған немесе ішінара механикаландырылған домна пештерінің колошникіне агломерат пен түйіршіктерді тиеу	Дағды 1: Жұмысты бақылау	Машықтар:	
		1. Агломерат пен түйіршіктерді домна пешіне тиеудің дұрыстығы мен дәйектілігін қамтамасыз ету.	
		Білімдер:	
		1. Домна пештерінде шойын балқытудың технологиялық процесі. 2. Домна пешінің құрылғысы. 3. Пешке тиелген агломерат пен түйіршіктердің физикалық қасиеттері мен химиялық құрамы.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Контролер	
	4	Диспетчер	
20. Кәсіптің карточкасы «Домна пешінің суқұбыршысы»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-008		
Кәсіптің атауы:	Домна пешінің суқұбыршысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Домна пешінің суқұбыршысы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Домна пешіне техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-009 Шахта пешінің суқұбыршысы 7126-9-001 Су өткізуші		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Жоғары температураның әсерінен домна пешінің отқа төзімін қалауын, брондауын және жабдығын сақтау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Домна пештерінің ыстық және суық үрлеу аспаптарын дайындау 2. Салқындату құрылғылары мен су құбыры магистралінің, домна пештерінің ыстық және суық үрлеу аспаптарының жарамды жай-күйін қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Домна пештерінің ыстық және суық үрлеу аспаптарын дайындау	Дағды 1: Домна пештерінің ыстық және суық үрлеу аспаптарын тазалау және жуу	Машықтар:	1. Домна пешіне мазут пен табиғи газ беруге арналған тоңазытқыштарды, су құбыры сүзгілерін, саптамалар мен оттықтарды тазалау. 2. Тоңазытқыштар мен су құбыры сүзгілерін жуу.
		Білімдер:	1. Домна пешінің, оның салқындату жүйесінің, фурмалар мен амбразуралардың, су құбыры шаруашылығының бақылау-өлшеу аспаптарының құрылымы мен жұмыс принципі. 2. Қауіпсіздік туралы білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Салқындату құрылғылары мен су құбыры магистралінің, домна пештерінің ыстық және суық үрлеу аспаптарының жарамды жай-күйін қамтамасыз ету	Дағды 1: Аспаптардың жұмысында анықталған іркілістерді жою	Машықтар:	1. Жанып кеткен салқындатқыш құрылғыларды анықтау, ауыстыру үшін жаңаларын дайындау.
		Білімдер:	1. Слесарлық іс. 2. Қауіпсіздік туралы білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Тау-кен металлургия өндірісіндегі жабдықты басқару операторы	
	4	Диспетчер	
21. Кәсіптің карточкасы «Домна пешінің газшысы»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-011		
Кәсіптің атауы:	Домна пешінің газшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Домна пешінің газшысы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Домна пешіне техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Біліктілік:

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-012 Шахта пешінің газшысы 8121-9-006 Кокс пештерінің газшысы 8121-9-005 Газшы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Домна пешінің берілген технологиялық жұмыс режимін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Домна пештерінің ауа жылыту аппараттарын ауадан газға және газдан ауаға ауыстыру бойынша жұмыстарды орындау 2. Домна пештерінің ауа жылыту аппараттарын қыздыру процесін жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Домна пештерінің ауа жылыту аппараттарын ауадан газға және газдан ауаға ауыстыру бойынша жұмыстарды орындау	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру	Машықтар: 1. Ауа жылытқыштарды газдан ауаға және ауадан газға ауыстыру мүмкіндігі. 2. Атмосфералық клапандарды ашу және жабу, бақылау зондын көтеру және түсіру, домна пешін тоқтатуға және іске қосуға қатысу. 3. Бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері бойынша үрлеу шығынын, қысымы мен температурасын, отын қоспаларының берілуін, ылғалданған үрлеуде жұмыс істеу кезінде бу шығынын, пештен шаңның шығуын, көмірқышқыл газының құрамын бақылау және бақылау. 4. Домна пешін тоқтату және іске қосу, пешті жөндеу және тоқтату кезінде газды газ желісінен қосу және ажырату. 5. Үрлегіштердің жұмыс режимін, газды тазарту сапасын, авариялық бұғаттау, орталықтандыру және байланыс жұмысын бақылау. 6. Газ-ауа трактілерінің жай-күйін, шаң жинағыштардан шаңның шығуын бақылау.
		Білімдер: 1. Шойын балқытудың технологиялық процесінің негіздері. 2. Бақылау-өлшеу аппаратурасы мен автоматика пештерінде орнатылған цехтың домна пешінің, ауа жылытқыштарының және газ шаруашылығының жұмыс принципі. 3. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылысы және техникалық пайдалану ережесі. 4. Шойын мен қождың физикалық және химиялық қасиеттері. 5. Пештің үрлеу әдістері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
Еңбек функциясы 2: Домна пештерінің ауа жылыту аппараттарын қыздыру процесін жүргізу	Дағды 1: Жұмысты бақылау	Машықтар: 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 2. Аспаптардың көрсеткіштерін және пеш жұмысының белгіленген құжаттамасын есепке алуды жүргізу. 3. Жабдықтың үйкеліс тораптарын майлау. 4. Қызмет көрсетілетін жабдықты жөндеуге қатысу. 5. Қызмет көрсетілетін жабдықты жөндеуді орындау. 6. Біліктілігі төмен газшыларды басқару.

		Білімдер:	
		1. Пештің бұзылуының себептері және оның алдын алу және жою әдістері. 2. Газ және бу құбырлары жүйелері. 3. Слесарлық іс. 4. Қауіпсіздік туралы білім.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Тау-кен металлургия өндірісіндегі жабдықты басқару операторы	
	4	Өндіріс бойынша ауысым шебері	
22. Кәсіптің карточкасы «Домна пешінің көрікшісі»:			
Топтың коды:	8121-1		
Қызмет атауының коды:	8121-1-014		
Кәсіптің атауы:	Домна пешінің көрікшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	7-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (7 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 494 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 желтоқсанда № 21775 болып тіркелді. Домна пешінің көрікшісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Домна пешіне техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8121-1-019 Домнашы 8121-1-017 Шахта пешінің көрікшісі 8121-1-013 Шойынды күкіртсіздендіру көрікшісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Домна пешінен шойын мен қожды шығару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қож аспаптарын дайындау және ауыстыру, шойын леткасын кесу, шойын шығару, домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шойын, фурма және амбразурға арналған басты науаны дайындау және толтыру 2. Шойын мен қожды шығару бойынша жұмыстарды орындау, құю арығын сындыру және кептіру, асулар мен зеңбіректерді толтыру, Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде фурмалар мен салқындату аспаптарын ауыстыру 3. Домна пештеріне қызмет көрсету бойынша жұмыстарды жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қож аспаптарын дайындау			

және ауыстыру, шойын леткасын кесу, шойын шығару, домна пештеріне қызмет көрсету кезінде шойын, фурма және амбразурға арналған басты науаны дайындау және толтыру	<p>Дағды 1: Процеске дайындық</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шойын және қож науаларын, шұлықтарды, сифондарды және айналма науаны шойын мен қожды шығаруға дайындау, кесу күректерін дайындау және орнату. 2. Қожды қабылдау үшін қожды шөміштерді дайындау, Шойын таситын шөміштерді кокс ұсақ-түйегімен толтыру. 3. Шұңқырлардағы шойын мен қождың ағынын оларды шығару кезінде бақылау. 4. Шойын шұңқырының корпусын бөлшектеу және толтыру және шойынды шығару үшін негізгі науаны дайындау. Шойын мен қожды шығару. 5. Қож ағынының корпусын бөлшектеу және жинау, арықты толтыру және қож ағындарын толтыру. 6. Қожды шығару кезінде қож тығындарын басқару. 7. Зеңбіректі құлыптау массасымен зарядтау, салқындатқыш құрылғыларды, фурмалар мен амбразураларды ауыстыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шойын балқытудың технологиялық процесінің негіздері. 2. Тау - кен зеңбірегінің, бурмашинаның, қож тығынының және құю қранының домна пеші мен жабдығының құрылғысы; шойын мен қождың химиялық және физикалық қасиеттері. 3. Науалар мен шұлықтарды толтыруға түсетін құю материалдарының құрамы мен қасиеттері, шойын және қож саңылауларын құю және жөндеу кезінде қолданылатын отқа төзімді материалдар. 4. Отқа төзімді жұмыстарды жүргізу негіздері. 5. Қауіпсіздік туралы білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Шойын мен қожды шығару бойынша жұмыстарды орындау, құю арығын сындыру және кептіру, асулар мен зеңбіректерді толтыру, Домна пештеріне қызмет көрсету кезінде фурмалар мен салқындату аспаптарын ауыстыру	<p>Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қож және шойын сынамаларын алу. 2. Шығарылатын қождың қызу дәрежесін және құрамын анықтау. 3. Үрлемелі фурманың жай-күйін және қожды шөміштердің толтырылуын бақылау. 4. Шелектерді толтыруды реттеу. 5. Шойын және қож науаларының кескіш күректерін, айналмалы шұлықтарын, құю ауласының қранын және басқа да көтергіш механизмдерді тау-кен жұмыстарын орындау кезінде және шойын мен қожды бір сатылы құю кезінде басқару. 7. Шойын леткасын ашу және жабу кезінде бурмашина мен зеңбіректі басқару. 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері және басқа да деректер бойынша қождың құрамын, тау бетінің қызуын, су айналымын, фурмалар мен салқындату құрылғыларының жұмысын бақылау. 9. Тау жабдықтарын жөндеуге қатысу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Домна пешінде шойын балқытудың технологиялық процесі; 2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылғысы; 3. Домна пешін балқытуға түсетін шикізат пен отынның химиялық және физикалық қасиеттері; 4. Слесарлық ісі
Еңбек функциясы 3: Домна пештеріне қызмет көрсету бойынша	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

жұмыстарды жүргізу	Дағды 1: Процестің аяқталуын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Электр пушка (гидравликалық пушка) арқылы ауаны жабу. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықты жөндеуді орындау.	
		Білімдер: 1. Домендік процестің теориялық негіздері. 2. Домна пешінің бұзылуының белгілері. 3. Әр түрлі типтегі домна пештерінің дизайн ерекшеліктері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Қарым-қатынас дағдыларының болуы Типтік практикалық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Металл балқытушы	
	4	Өндіріс бойынша ауысым шебері	
23. Кәсіптің карточкасы «Кратцер машинисі»:			
Топтың коды:	8113-4		
Қызмет атауының коды:	8113-4-004		
Кәсіптің атауы:	Кратцер машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	4-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (4-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 мамырдағы № 291 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 31 мамырда № 18755 болып тіркелді. Кратцер машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Жер асты құрылымдарының құрылысы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8113-4-005 Үйінді жасау қондырғыларының машинисі 8113-4-006 Үйінді көпір машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кратцерді басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кратцерді басқару 2. Жабдыққа қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Кратцерді басқару	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар: 1. Шикізат пен дайын өнімді қоймадан бункерге беру кезінде әртүрлі өнімділіктегі кратцерді басқару. 2. Өнімді қоймада жылжыту. 3. Кратцерді қоймада жылжыту және оны жұмыс үшін бекіту.	

		Білімдер:	
		Шикізат пен дайын өнімді кратцердің көмегімен бункерге беру және бункерлерді жүктеуді реттеу ережелері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Жабдыққа қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдыққа техникалық қызмет көрсету	Машықтар:	
		Кратцерді майлау және ұсақ жөндеу	
		Білімдер:	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Коммуникативтілік Зейінділік Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі Техник	
24. Кәсіптің карточкасы «Слюданы ыдырату қондырғысының машинисі»:			
Топтың коды:	8113-4		
Қызмет атауының коды:	8113-4-009		
Кәсіптің атауы:	Слюданы ыдырату қондырғысының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	4-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (4-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 мамырдағы № 291 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 31 мамырда № 18755 болып тіркелді. Слюданы ыдырату қондырғысының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Пайдалы қазбаларды байыту (кен байыту)	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7549-4-015 Слюда ұсақтаушы 8113-4-002 Тау-кен жұмыстарындағы уатқыш қондырғылар машинисі 8168-9-001 Ұнтақтау машиналарының машинисі 8114-1-013 Уатқыш-тиегіш агрегат машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Слюданы ыдырату қондырғыны басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Слюданы ыдырату қондырғыны басқару 2. Жабдыққа қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Слюданы ыдырату қондырғыны басқару	Дағды 1: Машиналарды басқару	Машықтар:	
		1. Екіден артық байыту сатылары бар ұсақтау және слюда іріктеу байыту қондырғыларын басқару. 2. Жұмыс алшақтықтарын реттеу.	

		Білімдер:	
		1. Екіден артық байыту сатылары бар ұсақтау және слюда іріктеу байыту қондырғыларының құрылғысы; 2. Слюданы ұсақтау және байыту технологиясы.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Жабдыққа қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдыққа техникалық қызмет көрсету	Машықтар:	
		Желдету жүйелеріне қызмет көрсету	
		Білімдер:	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Желдету камераларының, ауа өткізгіштердің және шаң түсіретін жабдықтардың құрылғысы	
		-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінділік Коммуникативтілік Ұйымдастыру дағдылары Белсенділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник-технолог	
	4	Баптау және сынау жөніндегі техник	
25. Кәсіптің карточкасы «Бақылау мастері (учаске, цех) (кен қазу өнеркәсібі)»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	1322-0-026		
Кәсіптің атауы:	Бақылау мастері (учаске, цех) (кен қазу өнеркәсібі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Бақылау мастері (учаске, цех)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Пайдалы қазбаларды байыту (кен байыту)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1321-0-019 Бақылау мастері (учаске, цех) (өңдеу өнеркәсібі) 1329-1-016 Бақылау мастері (учаске, цех) (басқа салалар бойынша)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнімнің сандық және сапалық сипаттамаларын бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кіріс бақылауында материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдарды бақылау 2. Өндірістік процестерді мерзімді бақылау. 3. Өнім сапасын техникалық бақылаудың жаңа құралдарын енгізу.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1:			

<p>Кіріс бақылауында материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдарды бақылау</p>	<p>Дағды 1: Келіп түсетін материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттардың нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкестігін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативтік-техникалық, конструкторлық және технологиялық құжаттаманы талдау 2. Электрондық мұрағатта іздеу және келіп түсетін шикізатқа, материалдарға, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдарға нормативтік-техникалық құжаттаманы қарау 3. Аттестатталған әдістерді қолдана отырып, материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттар мен жиынтықтаушы бұйымдарды өлшеуді, бақылауды және сынауды орындау 4. Материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттар мен жиынтықтаушы бұйымдарды өлшеу, бақылау және сынау әдістемелерін пайдалану 5. Келіп түсетін материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жиынтықтаушы бұйымдардың сипаттамаларын бақылау үшін бақылау әдістерін, бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарын таңдау 6. Кіретін материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жиынтықтаушы бұйымдардың сипаттамаларын бақылау үшін Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарын пайдалану 7. Келіп түсетін материалдар, Шикізат, жартылай фабрикаттар және жинақтаушы бұйымдар сипаттамаларының стандарттау жөніндегі құжаттардың, конструкторлық және технологиялық құжаттардың талаптарына сәйкестігін айқындау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өлшем бірлігі және метрологиялық қамтамасыз ету мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілер 2. Өнім сапасының мәселелерін реттейтін нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттар 3. Стандарттау жөніндегі құжаттар, кіріс бақылау мәселелерін регламенттейтін нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттар 4. Өндірісте қолданылатын материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттардың сұрыптамасы 5. Пайдаланылатын материалдарға, шикізатқа, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдарға арналған стандарттар, техникалық шарттар 6. Өндірісте пайдаланылатын материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттардың сапасына қойылатын талаптар 7. Өндірісте қолданылатын жиынтықтаушы бұйымдардың номенклатурасы 8. Өндірісте пайдаланылатын жиынтықтаушы бұйымдардың сапасына қойылатын талаптар 9. Материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттарды, жиынтықтаушы бұйымдарды қабылдау ережесі 10. Материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жиынтықтаушы бұйымдардың сипаттамаларын өлшеу және бақылау әдістемесі 11. Материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдардың сипаттамаларын өлшеу және бақылау үшін өлшеу құралдары мен бақылау құралдарының түрлері, конструкциялары, мақсаты 12. Материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдардың сипаттамаларын өлшеу және бақылау үшін өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын таңдау ережесі <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
---	--	---

	<p>Дағды 2: Ұйымға келіп түсетін материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жинақтаушы бұйымдардың сапасының нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкестігі туралы қорытындылар дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның ресурстарды жоспарлау жүйесін (ERP-жүйесі) кіріс материалдарының, шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен жиынтықтаушы бұйымдардың нақты сапа деңгейі туралы деректерді есепке алу және жүйелеу үшін пайдалану 2. Шағым құжаттарын рәсімдеу 3. Электрондық кестелер құру, бақылау статистикасын есептеу және өңдеу 4. Бөлу параметрлерін есептеу, бақылау қателіктерін бағалау үшін арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолданыңыз 5. Келіп түскен материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттарды, шағым құжаттарын бақылау нәтижелері туралы есептер жасау үшін мәтіндік редакторларды (мәтіндік процессорларды) пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өлшеу және бақылау нәтижелерін статистикалық өңдеу әдістері 2. Материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттардың, жинақтаушы бұйымдардың сапасы бойынша жарнамаларды ұсыну тәртібі 3. Стандарттау жөніндегі құжаттар және іс жүргізу мәселелерін реттейтін әдістемелік құжаттар 4. ERP ұйымдастыру жүйесі: мүмкіндіктері мен жұмыс тәртібі 5. Техникалық құжаттаманың электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібі 6. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламалар: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 7. Статистикалық талдаудың қолданбалы бағдарламаларының пакеттері: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 8. Бақылау қателерін есептеудің мамандандырылған бағдарламалары: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 9. Мәтіндік редакторлар (мәтіндік процессорлар): атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 10. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі негізгі шаралар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Өндірістік процестерді мерзімді бақылау.</p>	<p>Дағды 1: Техникалық құжаттама талаптарына сәйкес дайындалатын өнімнің сапасын мерзімді іріктеп бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стандарттау жөніндегі құжаттарды, конструкторлық және технологиялық құжаттаманы талдау 2. Электрондық мұрағатта іздеу және өндірілетін өнімге арналған нормативтік-техникалық құжаттаманы қарау 3. Өлшеу, сапаны бақылау және Өнімді сынау әдістерін қолданыңыз 4. Өнімнің сапасын бақылау үшін бақылау әдістерін, өлшеу құралдарын және бақылау құралдарын таңдаңыз 5. Өнімнің сипаттамаларын бақылау үшін өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын қолданыңыз 6. Өнім сипаттамаларының стандарттау жөніндегі құжаттардың, конструкторлық және технологиялық құжаттардың талаптарына сәйкестігін айқындау

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өлшем бірлігі және метрологиялық қамтамасыз ету мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілер 2. Өнім сапасының мәселелерін реттейтін нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттар 3. Материалдардың, шикізаттың, жартылай фабрикаттардың, жинақтаушы бұйымдар мен дайын өнімнің сапасына қойылатын талаптар 4. Стандарттау жөніндегі құжаттар және іс жүргізу мәселелерін реттейтін әдістемелік құжаттар 5. Материалдарды, шикізатты, жартылай фабрикаттарды, жиынтықтаушы бұйымдар мен дайын өнімді сақтау мәселелерін реттейтін стандарттау жөніндегі құжаттар және әдістемелік құжаттар 6. Ұйымда дайындалатын өнімге қойылатын техникалық талаптар 7. Қолданылатын технологиялық жабдықтың дәлдік сипаттамалары 8. Қолданылатын технологиялық жабдықтың дәлдік сипаттамалары 9. Технологиялық және конструкторлық құжаттаманың толықтығына қойылатын талаптар 10. Дайын өнімді қабылдау ережелері 11. Өндірілетін өнімді өлшеу, бақылау және сынау әдістемесі 12. Жарақтың, өлшеу құралдарының техникалық жай-күйіне және оларды тексеруді жүргізу мерзімдеріне қойылатын талаптар 13. Стандарттау жөніндегі құжаттар және жұмыс орындарын ұйымдастыру мәселелерін реттейтін әдістемелік құжаттар 14. Ұйымның қызметінде пайдаланылатын өлшеу құралдары мен бақылау құралдарының техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері, Мақсаты мен қолдану принциптері 15. Өнімнің сипаттамаларын өлшеу және бақылау үшін өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын таңдау ережесі
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Дайындалатын өнімді бақылау нәтижелері бойынша құжаттаманы ресімдеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бақылау және өлшеу нәтижелерін статистикалық өңдеуді орындау 2. Өндірілетін өнім сапасының нақты деңгейі туралы деректерді есепке алу және жүйелеу үшін ұйымның ERP жүйесін пайдаланыңыз 3. Нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптарына сәйкес техникалық құжаттаманы ресімдеу 4. Электрондық кестелер жасаңыз, өнім сипаттамаларын бақылау деректерін есептеңіз және өңдеңіз 5. Статистикалық деректерді есептеу және өңдеу үшін қолданбалы компьютерлік бағдарламаларды пайдаланыңыз 6. Электрондық кестелер құру, бақылау статистикасын есептеу және өңдеу 7. Бөлу параметрлерін есептеу, бақылау қателіктерін бағалау үшін арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолданыңыз 8. Өндірістік процестерді бақылау нәтижелері туралы есептер шығару үшін мәтіндік редакторларды (мәтіндік процессорларды) пайдаланыңыз

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық құжаттаманың электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібі 2. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламалар: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 3. Есептеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламалар: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 4. Статистикалық талдаудың қолданбалы бағдарламаларының пакеттері: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 5. Бақылау қателерін есептеудің мамандандырылған бағдарламалары: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 6. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламалар: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 7. Мәтіндік редакторлар (мәтіндік процессорлар): атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 8. Ұйымда техникалық құжаттаманы жасау тәртібі және ресімдеу ережесі 9. Технологиялық тәртіпті бақылау тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Өнім сапасын техникалық бақылаудың жаңа құралдарын енгізу.	Дағды 1: Жаңа өлшеу құралдарын және өнім сапасын бақылау құралдарын сынау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бақылау схемаларын талдау 2. Бақылау мен өлшеудің технологиялық операцияларын орындау үшін анықтамалық ақпаратты, конструкторлық және технологиялық құжаттарды талдау 3. Бақылау жабдықтарына қойылатын негізгі талаптарды талдау 4. Жаңа өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын, бақылау жарақтарын сынау және сынау үшін өлшеу, бақылау және сынау құралдарын таңдау және жұмысқа дайындау 5. Жаңа өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын, бақылау жарақтарын сынау және сынау кезінде өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стандарттау жөніндегі құжаттар және өнім сапасының мәселелерін реттейтін әдістемелік құжаттар 2. Стандарттау жөніндегі құжаттар және өндірісті метрологиялық қамтамасыз етуді регламенттейтін әдістемелік құжаттар 3. Ұйымда дайындалатын өнімге қойылатын техникалық талаптар 4. Жұмыстың физикалық принциптері, өлшеу әдістері мен құралдарын қолдану мүмкіндіктері мен салалары 5. Жаңа өлшеу құралдары мен бақылау құралдарын сынау және сынау үшін Бақылау-өлшеу құралдарының түрлері, конструкциялары, мақсаты 6. Өнім сапасының көрсеткіштері 7. Өлшеу құралдарын және өнім сапасын бақылау құралдарын сынау әдістемесі 8. Өлшеу құралдарының конструктивтік ерекшеліктері мен жұмыс принциптері 9. Өлшеу құралдарын қолданудың технологиялық мүмкіндіктері мен салалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Жаңа өлшеу құралдары мен өнімді бақылау құралдарын сынау және сынау нәтижелері бойынша есептер дайындау	Машықтар:	
		1. Стандарттау жөніндегі құжаттардың талаптарына сәйкес есептер мен техникалық құжаттаманы ресімдеу 2. Электрондық кестелер құру, жаңа өлшеу құралдары мен өнімді бақылау құралдарын, бақылау жабдықтарын сынау және сынау нәтижелерін есептеу және өңдеу 3. Сынақ нәтижелері бойынша есептер жасау және жаңа өлшеу құралдары мен өнімді бақылау құралдарын, бақылау жабдықтарын сынау үшін мәтіндік редакторларды (мәтіндік процессорларды) пайдалану	
		Білімдер:	
		1. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламалар: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі 2. Мәтіндік редакторлар (мәтіндік процессорлар): атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұтқырлық Әлеуметтік, моральдық және психологиялық бейімделу Шешімдік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Техник – технолог	
	5	Цех бастығы	
	5	Учаске бастығы	
	6	Басқарма бастығы	
26. Кәсіптің карточкасы «Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-048		
Кәсіптің атауы:	Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Цех (учаске) бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-072 Цех бастығы (кен қазу өнеркәсібі) 1329-1-045 Цех бастығы (басқа да салаларда)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Цехтың жедел басшылығы		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Цех бөлімшелері мен қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыру, техникалық қамтамасыз ету және үйлестіру 2. Цех жұмысын бақылау және талдау, еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау
Еңбек функциясы 1: Цех бөлімшелері мен қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыру, техникалық қамтамасыз ету және үйлестіру	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру және үйлестіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цехқа ұйымдастырушылық және техникалық басшылықты жүзеге асырады 2. Жедел қызмет көрсетуді ұйымдастырады, жөндеуді, техникалық қызмет көрсетуді, баптауды, сынауды және цехқа бекітілген жабдықтың жай-күйін пайдалану дайындығын қолдау және диагностикалау бойынша басқа да жұмыстарды орындауды қамтамасыз етеді. 3. Цех бөлімшелерінен жөндеу және көліктік-механикаландырылған қызмет көрсетуге өтінімдердің орындалуын, талдаулардың, баптаулар мен сынақтардың орындалуын, аспаптарды орнату мен баптауды, пайдалану режимдерін оңтайландыруды және өндіріске сервистік қызмет көрсетудің басқа да түрлерін қамтамасыз етеді. 4. Қызметтің (цехтың) ағымдағы және перспективалық жұмыс жоспарларының, жекелеген жұмыстардың (іс-шаралардың) орындалу кестелерінің жобаларын дайындайды, оларды орындау шарттары мен мерзімдерін ұйымның мүдделі тұлғаларымен (бөлімшелерімен), сондай-ақ тапсырыс берушілермен және бірлесіп орындаушылармен келіседі, бекітілген жоспарлы тапсырмаларды бағынысты персоналға жеткізеді. 5. Жабдықтар мен жұмыс орындарын жөндеу, баптау және басқа да жұмыстарды орындауға уақтылы және сапалы дайындауды қамтамасыз етеді, жабдықта, цехтың ғимараттары мен құрылыстарында жөндеу және монтаждау жұмыстарының орындалу сапасына, олардың жобалық, технологиялық, нормативтік құжаттамаға сәйкестігіне техникалық бақылауды ұйымдастырады. 6. Цехтың жабдықтары мен құрылыстарын жөндеу және монтаждау, тексеру, сынау, пайдалану және іске қосу сынақтарынан қабылдауға қатысады. 7. Техникалық жобаларды уақтылы қарауды және олар бойынша қорытындылар дайындауды қамтамасыз етеді. 8. Жоспарланған жұмыс көлемін жүргізу үшін қажетті жабдыққа, материалдарға, құрал-саймандарға, қосалқы бөлшектерге, көлікке, арнайы тетіктер мен қорғау құралдарына және басқа да материалдық ресурстарға өтінімдерді уақтылы жасауды және тиісті бөлімшелерге ұсынуды қамтамасыз етеді; өтінімдердің іске асырылуын, материалдық құндылықтардың дұрыс пайдаланылуын, сақталуын және есептен шығарылуын бақылайды. 9. Қызмет (цех) жабдықтарының, ғимараттары мен құрылыстарының техникалық паспорттарын жүргізуді, олардың жұмысы мен техникалық жай-күйін есепке алуды және талдауды ұйымдастырады. Белгіленген тізбеге сәйкес есептілікті жасауды қамтамасыз етеді. 10. Бағынысты персоналды учаскелер, бригадалар, ауысымдар, қызмет көрсетілетін объектілер, қызмет бағыттары бойынша орналастыруды жүзеге асырады; орындаушыларға ағымдағы тапсырмаларды дайындайды және береді және оларды орындау үшін жағдайларды қамтамасыз етеді, қызмет (цех) бөлімшелерінің жұмысын үйлестіреді. 11. Басшы, жедел және басқа да персоналдың

резервін дайындау үшін кандидаттарды іріктеу бойынша жұмыс жүргізеді.
12. Ведомстволық бағынысты ұйымдардың (филиалдардың) бейіндік қызметтері мен цехтарының, сондай-ақ ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің бейіндік топтары мен учаскелерінің жұмысына әдістемелік басшылықты жүзеге асырады.
13. Цех қызметкерлерін басқарады.

Білімдер:

1. Саланы дамыту бағыттарын айқындайтын заңдар және өзге де нормативтік құқықтық актілер;
2. Электр энергетикасын ұйымдастыру қызметінің (цехының) қызметіне қатысты мәселелер бойынша ұйымдастыру-өкімдік, нормативтік, әдістемелік құжаттар;
3. Жабдықты техникалық пайдалану ережелері;
4. Өндірістегі авариялар мен басқа да технологиялық бұзушылықтарды, жазатайым оқиғаларды тексеру және есепке алу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар;
5. Технологиялық схемалар;
6. Электр энергетикасын ұйымдастыруда жедел-диспетчерлік басқару схемасы және жөндеу қызметін ұйымдастыру;
7. Электр энергетикасын ұйымдастыру қызметіне (цехына) бекітілген жабдықтарды, құрылыстар мен құрылғыларды пайдаланудың жұмыс принципі, конструктивтік ерекшеліктері, қалыпты, авариялық, авариядан кейінгі және жөндеу режимдері;
8. Цех қызметінің бейіні бойынша отандық және шетелдік озық тәжірибе;
9. Өндірістік ұйымдарда персоналмен жұмыс істеу қағидалары;
10. Бағынысты персоналдың лауазымдық және өндірістік нұсқаулықтары;
11. Экономика және өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және өндірісті басқару негіздері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 2:
Цех жұмысын бақылау және талдау, еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету

Дағды 1:
Басқарманың жұмысын бақылау және өндірістік процестер мен еңбек қауіпсіздігін жақсарту бойынша шараларды қолдану

Машықтар:

1. Еңбекті қорғауды жақсартуға, сенімділік пен үнемділікті арттыруға, жабдықтар мен құрылыстар жұмысының экологиялық сипаттамаларын жақсартуға, жабдықтарды жөндеудегі тоқтап қалуды қысқартуға, өндірістік процестерді механикаландыруға және автоматтандыруға, жабдықтардың, ғимараттар мен құрылыстардың маусымдық жұмыс жағдайларына дайындығын қамтамасыз етуге бағытталған ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды әзірлеуді және енгізуді ұйымдастырады.
2. Апаттардың және жабдықтардың жұмысындағы басқа да технологиялық бұзушылықтардың, жазатайым оқиғалардың себептерін тергеу, білімін тексеру, персоналды аттестаттау, жабдықтар мен жұмыс орындарын техникалық пайдалану және еңбекті қорғау туралы талаптарға сәйкестігін аттестаттау және сертификаттауға дайындау жөніндегі комиссиялардың жұмысына, сондай-ақ жүргізілетін рейдтерге, кешенді тексерулерге, өндірістік кеңестерге қатысады.
3. Ұйымның өндірістік және инвестициялық қызметінің бизнес-жоспарларына ұсыныстар дайындайды, бизнес-жоспарлар үшін негіздемелік материалдар дайындауға қатысады.
4. Өзінің кәсіби функцияларын орындауға дайындығын қолдау мақсатында цех қызметкерлерімен жұмысты ұйымдастырады.
5. Цехтық жаттығуларды, қауіпсіздік техникасы сағаттарын (ҚТ) өткізуге басшылықты жүзеге асырады, станциялық (желілік) жаттығуларды, ҚТ күндерін, режимдік күндерді, азаматтық қорғаныс бойынша сабақтарды өткізуге және төтенше жағдайлар кезінде бағынысты персоналдың іс-қимылдарын пысықтауға қатысады; қызмет (цех) персоналының байқауларға, кәсіби шеберлік конкурстарына және ұйымда өткізілетін басқа да іс-шараларға қатысуын қамтамасыз етеді.
6. Қызметте (цехта) рационализаторлық жұмысқа, озық тәжірибені зерделеуге және қорытуға жәрдемдеседі, өндірісте жаңа техника мен технологияны енгізуді ұйымдастырады.
7. Қызметте (цехта) салауатты және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді, персоналдың үй-жайлары мен жұмыс орындарында өндірістік орта факторларына, еңбекті қорғау жай-күйіне, техникалық пайдалану мен өрт қауіпсіздігіне тұрақты бақылау жүргізуді ұйымдастырады.
8. Бағынысты персонал үшін лауазымдық және өндірістік нұсқаулықтар мен басқа да нормативтік құжаттарды әзірлеуді және қайта қарауды ұйымдастырады, бекітілген тізбелерге сәйкес жұмыс орындарын нормативтік, әдістемелік, жобалық және басқа құжаттамамен жинақтауды қамтамасыз етеді.
9. Бағынысты персоналды даярлау және біліктілігін арттыру бағдарламаларын әзірлеуге қатысады, оларды қайта қараудың уақтылығын бақылайды.
10. Бағынысты персоналдың техникалық пайдалану, еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, еңбек және өндірістік тәртіп жөніндегі қағидалардың, нормалардың, нұсқаулықтардың талаптарын сақтауын қамтамасыз етеді.
11. Қарамағындағы қызметкерлердің бекітілген жоспарлар мен кестелерге сәйкес мамандандырылған ұйымдарда білімін тексеруден, медициналық тексеруден, оқытудан уақтылы өтуін бақылайды.

		Білімдер:	
		1. Еңбек заңнамасының негіздері; еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері. 2. Электр энергетикасын ұйымдастыруда еңбекті қорғау, техникалық пайдалану, өрт қауіпсіздігі басқармасын ұйымдастыру жүйесі; 3. Апаттарға қарсы және өртке қарсы жаттығуларды жүргізу әдістемелері;	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Қосымша еңбек функциясы 1: Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау	Дағды 1: Қақтығыстарды басқару	Машықтар:	
		1. Ұжымдағы қақтығыстар жағдайларды басқару. 2. Өндірілген азық-түлікті сату кезінде қақтығыстар жағдайларды басқару. 3. Клиенттермен және әріптестермен өзара әрекеттесуді қолдау. 4. Іскерлік және тұлғааралық қарым-қатынасты басқару, кеңестер өткізу. Келіссөздер жүргізу	
		Білімдер:	
		1. Тұлғааралық және іскерлік қарым-қатынас ережелері мен нормалары. 2. Келіссөздер жүргізу әдістері. 3. Конфликтологияның ерекшеліктері. 4. Корпоративтік этика.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұтқырлық Әлеуметтік, моральдық және психологиялық бейімделу Шешімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Басқарма бастығы	
	5	Учаске бастығы	
	4	Шебер	
27. Кәсіптің карточкасы «Учаске бастығы (өңдеу өнеркәсібі)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-045		
Кәсіптің атауы:	Учаске бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Цех (учаске) бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-070 Учаске бастығы (кен қазу өнеркәсібі)		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Басқарма қызметіне жалпы басшылық жасау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Учаске бөлімшелері мен қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыру және үйлестіру 2. Басқарманың жұмысын бақылау және талдау
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау
Еңбек функциясы 1: Учаске бөлімшелері мен қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыру және үйлестіру	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру және үйлестіру	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Басқарма қызметіне жалпы басшылық жасау. 2. Материалдық, еңбек және басқа ресурстарды тиімді пайдалану кезінде өндірістік тапсырмалардың уақтылы орындалуын ұйымдастыру. 3. Басқарманың өндірістік тапсырмаларын орындауға байланысты міндеттерді айқындауды және қоюды жүзеге асырады. 4. Жабдықтар мен басқа да негізгі құралдардың техникалық дұрыс пайдаланылуын, оларды жөндеу кестелерінің орындалуын, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді. 5. Қажетті жабдықтарды, қосалқы бөлшектерді, шығын материалдарын басқаруды қамтамасыз ету бойынша жұмысты орындайды. 6. Басқару персоналын іріктеуді, оны орналастыруды және ұтымды пайдалануды жүзеге асырады. 7. Ұйым басшысының тапсырмасы бойынша басқарма қызметінің саласына қатысты мәселелер бойынша басқа ұйымдармен өзара іс-қимылды жүзеге асырады. 8. Басқару бөлімшелерінің бір-бірімен, сондай-ақ ұйымның басқа бөлімшелерімен тиімді өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Басқарма қызметіне қатысты мәселелер бойынша заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік және нормативтік құжаттар; 2. Ұйым қызметінің профилі және оның даму перспективалары; 3. Басқарма орындайтын жұмыстардың технологиясы; пайдаланылатын жабдықтың мақсаты, негізгі техникалық-пайдалану сипаттамалары және пайдалану қағидалары; 4. Қажетті құжаттаманы дайындау және ресімдеу тәртібі; 5. Құпиялылық режимінің, қызметтік, коммерциялық және мемлекеттік құпияның сақталуының, құпия сипаттағы мәліметтерді жария етпеудің талаптары; 6. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Басқарманың жұмысын бақылау және талдау		

	<p>Дағды 1: Басқарманың жұмысын бақылау және жұмысты жақсарту бойынша шараларды қолдану</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқарма қызметін жақсарту, өндірістік процестерді механикаландыру және автоматтандыру, шығарылатын өнімдердің сапасын арттыру, ресурстарды үнемдеу, еңбекті ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын енгізу, жұмыс орындарын аттестаттау, еңбек өнімділігін арттыру резервтерін пайдалану және өндіріс шығындарын азайту жөніндегі шараларды айқындау. 2. Басқарма қызметі туралы есептілікті жоспарлауды, есепке алуды, құрастыруды және уақтылы ұсынуды, Еңбекті нормалауды жақсарту, материалдық ынталандыру нысандарын дұрыс қолдану, еңбектің озық әдістері мен әдістерін жинақтау және тарату, басқарма қызметінің бағыты бойынша отандық және шетелдік тәжірибені зерделеу және енгізу, рационализация мен өнертабысты дамыту жөніндегі жұмысты ұйымдастырады. 3. Қызметкерлердің еңбекті қорғау ережелерін, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылайды. 4. Басқарма қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бойынша жұмысты ұйымдастырады <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбек заңнамасының негіздері; 2. Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ережелер; 3. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі жөніндегі қағидалар; 4. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау	<p>Дағды 1: Қақтығыстарды басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдағы қақтығыстар жағдайларды басқару. 2. Өндірілген азық-түлікті сату кезінде қақтығыстар жағдайларды басқару. 3. Клиенттермен және әріптестермен өзара әрекеттесуді қолдау. 4. Іскерлік және тұлғааралық қарым-қатынасты басқару, кеңестер өткізу. Келіссөздер жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұлғааралық және іскерлік қарым-қатынас ережелері мен нормалары. 2. Келіссөздер жүргізу әдістері. 3. Конфликтологияның ерекшеліктері. 4. Корпоративтік этика.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұтқырлық Өлеуметтік, моральдық және психологиялық бейімделу Шешімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Зауыт директоры
	6	Бас инженер
	5	Цех бастығы, бригадир
28. Кәсіптің карточкасы «Басқарма бастығы (өңдеу өнеркәсібі)»:		
Топтың коды:	1321-0	
Қызмет атауының коды:	1321-0-044	
Кәсіптің атауы:	Басқарма бастығы (өңдеу өнеркәсібі)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді.</p> <p>Директор (Бас директор, Атқарушылық директор, Президент, Басқарма төрағасы, Басқарушы) организации (Параграф 91),</p> <p>Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді.</p> <p>Өндірісті басқаруды ұйымдастыру жөніндегі инженер</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-068 Басқарма бастығы (көн қазу өнеркәсібі) 1329-1-043 Басқарма бастығы (басқа да салалардағы мамандандырылған)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Басқарма қызметіне жалпы басшылық жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Басқарманың бөлімшелері мен қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыру және үйлестіру 2. Басқарманың жұмысын бақылау және талдау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау	
Еңбек функциясы 1: Басқарманың бөлімшелері мен қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыру және үйлестіру	Дағды 1: Жұмысты ұйымдастыру және үйлестіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқарма қызметіне жалпы басшылық жасау. 2. Материалдық, еңбек және басқа ресурстарды тиімді пайдалану кезінде өндірістік тапсырмалардың уақтылы орындалуын ұйымдастыру. 3. Басқарманың өндірістік тапсырмаларын орындауға байланысты міндеттерді айқындауды және қоюды жүзеге асырады. 4. Жабдықтар мен басқа да негізгі құралдардың техникалық дұрыс пайдаланылуын, оларды жөндеу кестелерінің орындалуын, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді. 5. Қажетті жабдықтарды, қосалқы бөлшектерді, шығын материалдарын басқаруды қамтамасыз ету бойынша жұмысты орындайды. 6. Басқару персоналын іріктеуді, оны орналастыруды және ұтымды пайдалануды жүзеге асырады. 7. Ұйым басшысының тапсырмасы бойынша басқарма қызметінің саласына қатысты мәселелер бойынша басқа ұйымдармен өзара іс-қимылды жүзеге асырады. 8. Басқару бөлімшелерінің бір-бірімен, сондай-ақ ұйымның басқа бөлімшелерімен тиімді өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді. 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқарма қызметіне қатысты мәселелер бойынша заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік және нормативтік құжаттар; 2. Ұйым қызметінің профилі және оның даму перспективалары; 3. Басқарма орындайтын жұмыстардың технологиясы; пайдаланылатын жабдықтың мақсаты, негізгі техникалық-пайдалану сипаттамалары және пайдалану қағидалары; 4. Қажетті құжаттаманы дайындау және ресімдеу тәртібі; 5. Құпиялылық режимінің, қызметтік, коммерциялық және мемлекеттік құпияның сақталуының, құпия сипаттағы мәліметтерді жария етпеудің талаптары; 6. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері;
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Басқарманың жұмысын бақылау және талдау	Дағды 1: Басқарманың жұмысын бақылау және жұмысты жақсарту бойынша шараларды қолдану	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқарма қызметін жақсарту, өндірістік процестерді механикаландыру және автоматтандыру, шығарылатын өнімдердің сапасын арттыру, ресурстарды үнемдеу, еңбекті ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын енгізу, жұмыс орындарын аттестаттау, еңбек өнімділігін арттыру резервтерін пайдалану және өндіріс шығындарын азайту жөніндегі шараларды айқындау. 2. Басқарма қызметі туралы есептілікті жоспарлауды, есепке алуды, құрастыруды және уақтылы ұсынуды, Еңбекті нормалауды жақсарту, материалдық ынталандыру нысандарын дұрыс қолдану, еңбектің озық әдістері мен әдістерін жинақтау және тарату, басқарма қызметінің бағыты бойынша отандық және шетелдік тәжірибені зерделеу және енгізу, рационализация мен өнертабысты дамыту жөніндегі жұмысты ұйымдастырады. 3. Қызметкерлердің еңбекті қорғау ережелерін, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылайды. 4. Басқарма қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бойынша жұмысты ұйымдастырады
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбек заңнамасының негіздері; 2. Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ережелер; 3. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі жөніндегі қағидалар; 4. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
Қосымша еңбек функциясы 1: Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау	Дағды 1: Қақтығыстарды басқару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдағы қақтығыстар жағдайларды басқару. 2. Өндірілген азық-түлікті сату кезінде қақтығыстар жағдайларды басқару. 3. Клиенттермен және әріптестермен өзара әрекеттесуді қолдау. 4. Іскерлік және тұлғааралық қарым-қатынасты басқару, кеңестер өткізу. Келіссөздер жүргізу
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұлғааралық және іскерлік қарым-қатынас ережелері мен нормалары. 2. Келіссөздер жүргізу әдістері. 3. Конфликтологияның ерекшеліктері. 4. Корпоративтік этика.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұтқырлық Әлеуметтік, моральдық және психологиялық бейімделу Шешімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Зауыт директоры	
	6	Бас инженер	
	6	Цех бастығы	
29. Кәсіптің карточкасы «Зауыт директоры»:			
Топтың коды:	1210-0		
Қызмет атауының коды:	1210-0-035		
Кәсіптің атауы:	Зауыт директоры		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Бас директор		
	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Ұйымның директоры (басшысы)		
	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Ұйымның директоры (Бас директор, Атқарушылық директор, Президент, Басқарма төрағасы, Басқарушы)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1210-0-002 Бас директор 1210-0-006 Комбинаттың бас директоры 1210-0-023 Комбинат директоры (бастығы)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндірістік-шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметке басшылық жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірістік-шаруашылық қызметті басқару 2. Қаржы-экономикалық қызметті басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау	
Еңбек функциясы 1: Өндірістік-шаруашылық қызметті басқару			

	<p>Дағды 1: Кәсіпорынға басшылықты жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қаржылық және шаруашылық қызметті басқару. 2. Бөлімшелердің тиімді өзара іс-қимылын жүзеге асыру мақсатында жұмысты ұйымдастыру. 3. Қызметкерлерге арналған лауазымдық нұсқаулықтардың штаттық кестесін бекітіңіз. 4. Барлық қажетті мүлікпен қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының нормативтік және заңнамалық актілері. 2. Барлық құрылымдық бөлімшелердің тиімді өзара іс-қимылына қол жеткізу мақсатында жұмысты ұйымдастыру.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Қаржы-экономикалық қызметті басқару</p>	<p>Дағды 1: Кәсіпорын бөлімшелерін бақылау бойынша шаралар кешенін жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Есеп жұмысын ұйымдастыру, есептіліктің барлық нысандарын жасауды қамтамасыз ету. 2. Кредиторлар алдындағы барлық міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету. 3. Мүліктің сақталуын қамтамасыз ету. 4. Сотта мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету 5. Қызметкерлердің ҚР заңнамасының, ішкі нормативтік құжаттардың және лауазымдық міндеттердің талаптарын орындауын бақылау жөніндегі шаралар кешенін жүзеге асыру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпорынға немесе ұйымға арналған мақсаттар, стратегия, саясат және бағдарламалар 2. Кәсіпорынның немесе ұйымның жұмысы мен қызметінің нәтижелерін, сондай-ақ директорлар кеңестеріне және өзге де басқару органдарына ұсынылатын есептілікті талдау қағидалары мен тәртібі. 3. Қойылған мақсаттарға қол жеткізу және саясатты іске асыру бойынша ұйымның немесе кәсіпорынның қызметін бағалау қағидалары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Қақтығыстарды басқару және жағдайды талдау</p>	<p>Дағды 1: Қақтығыстарды басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдағы қақтығыстар жағдайларды басқару. 2. Өндірілген азық-түлікті сату кезінде қақтығыстарды жағдайларды басқару. 3. Клиенттермен және әріптестермен өзара әрекеттесуді қолдау. 4. Іскерлік және тұлғааралық қарым-қатынасты басқару, кеңестер өткізу. 5. Келіссөздер жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұлғааралық және іскерлік қарым-қатынас ережелері мен нормалары. 2. Келіссөздер жүргізу әдістері. 3. Конфликтологияның ерекшеліктері. 4. Корпоративтік этика.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Жағдайды сыни талдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негізделген тұжырымдарды тұжырымдай отырып, оқиғаларды талдау 2. Оқиғаларды негізделген бағалау, түсіндіру. 3. Нәтижелерді жағдайлар мен мәселелерге қолдау.

		Білімдер:
		1. Сыни тұрғыдан ойлау принциптері. 2. Сыни ойлау теориясы. 3. Сыни ойлауды дамыту принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұтқырлық Әлеуметтік, моральдық және психологиялық бейімделу Шешімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Басқарма бастығы
	6	Бас инженер
	6	Цех бастығы

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

30. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі

Орындаушы:

Сандыбаева А.Е., +7 (717) 264 85 38,

31. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

32. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

33. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

34. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

35. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2022 г.

36. Болжамды қайта қарау күні: 30.12.2025 г.